

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

567. meddelelse. 17. januar 1957

A Forsøgsresultater

Forsøg med bygsorter 1953—1956

I årene 1953—56 er der på lermuld ved Aakirkeby, Lyngby, Tystofte, Abed, Blangstedgaard, Askov og Ødum, på marsk ved Højer og på sandmuld ved Jyndevad, Borris, Studsgaard og Tylstrup gennemført forsøg med bygsorter. Ved alle forsøgssteder med undtagelse af Aakirkeby har forsøgene været anlagt med to afdelinger, en normalt salpetergødet, hvor der efter forholdene er givet 150—300 kg kalksalpeter pr. ha, og en stærkere gødet med yderligere 200—300 kg kalksalpeter pr. ha.

4 af sorterne har kun været med i forsøgene i 1955 og 1956, og resultaterne for disse er omregnet i forhold til gennemsnit af de 7 sorter, som har deltaget i alle 4 års forsøg. De anførte forholdstal er ligeledes beregnet ud fra dette gennemsnit.

I nedenstående oversigt er hovedresultaterne af forsøgene anført. Resultaterne fra Aakirkeby, hvor forsøgene kun er gennemført med en salpetermængde, er ikke medregnet heri. I bilaget er angivet forholdstal for kærneudbyttet ved de enkelte forsøgssteder og i de enkelte år.

	Normal salpetermængde				Stor salpetermængde			
	hkg pr. ha		forholdstal		hkg pr. ha		forholdstal	
	kærne	halm	kærne	halm	kærne	halm	kærne	halm
<i>1953—56: 42 forsøg</i>								
Svaløf Bonus	42.9	41.7	102	99	43.8	47.5	101	99
Sejet 1732	42.7	42.0	102	100	43.1	47.7	100	99
Sejet 1722	42.6	41.1	102	97	43.3	47.7	100	99
Carlsberg II	42.3	43.4	101	103	43.6	48.9	101	102
Abed 978	41.6	43.0	99	102	43.7	48.7	101	102
Abed Maja	41.1	41.1	98	97	42.6	47.0	98	98
Weibulls Rika	40.6	43.0	97	102	43.0	48.1	99	100
<i>1955—56: 22 forsøg</i>								
Nordgaard 96	41.2	41.2	98	98	42.9	47.4	99	99
Pajbjerg Drost A	40.3	45.0	97	107	42.3	50.4	98	105
Abed 983	40.6	43.2	97	102	41.9	48.8	97	102
Proctor	40.3	45.5	96	108	42.3	51.8	98	108

	lejetilb.*	strållængde cm	mg pr. korn	g pr. liter	modnings- dato
Svaløf Bonus	4.5	78	42.1	652	6/8
Sejet 1732.....	5.9	78	38.6	639	6/8
Sejet 1722.....	5.0	77	39.6	649	6/8
Carlsberg II	3.2	78	44.2	651	7/8
Abed 978	2.5	79	38.8	670	6/8
Abed Maja	3.9	80	41.7	668	6/8
Weibulls Rika	2.2	84	42.0	691	6/8
Nordgaard 96.....	2.8	76	40.4	660	6/8
Pajbjerg Drost A ...	2.7	82	44.0	651	7/8
Abed 983	3.5	83	40.9	665	6/8
Proctor	2.1	80	40.2	678	8/8

* 0 = helt stående, 10 = helt liggende.

For de 7 sorter, der har været med i alle forsøg, varierer kærneudbyttet ved normal salpetergødskning fra 42,9 til 40,6 hkg pr. ha eller ca. 5 pct. Bonus har givet højest udbytte, men tæt derefter følger de to Sejet-sorter 1732 og 1722 og Carlsberg II. Lidt lavere ligger Abed 978 og Maja, medens Rika har givet lavest udbytte. Ved den store salpetermængde er forskellen mellem højest- og lavestydende sort kun 1,2 hkg kærne eller ca. 3 pct., idet især Abed 978 og Rika har en forholdsvis bedre stilling i denne afdeling. Ved sammenligning med karakteren for lejetilbøjelighed ses det, at udbyttetigningen for det ekstra salpetertilskud står ret nøje i forbindelse med sorterens stråstivhed, således at udbyttetigningen er størst hos de mest stråstive sorter og mindst hos de mest blødstråede.

De 4 sorter, som kun er afprøvet i 2 år, har ikke kunnet klare sig i kærneudbytte i sammenligning med de bedste af de ældre sorter.

Halmudbyttet er højest hos Proctor og Drost A, derefter følger med omtrent ens halmudbytte Carlsberg II, Abed 983, Abed 978 og Rika, medens de øvrige sorter atter ligger lidt lavere. Halmudbyttet er steget betydeligt mere end kærneudbyttet ved den ekstra salpetergødskning.

Rika og Abed 978 er meget stivstråede sorter, Carlsberg II er ret stivstrået, medens Sejet 1732 er den mest blødstråede af de prøvede sorter. Proctor, Drost A og Nordgaard 96 har også vist sig meget stivstråede, men da der har været forholdsvis lidt lejesæd i de to år, hvor de er afprøvet, er bedømmelsen af stråstyrken hos disse sorter mere usikker end for de øvrige.

Rika, Abed 983 og Drost A har det længste strå, Carlsberg II og Drost A har meget stor og Abed 978 og de to Sejet-sorter lille kærne, og rumvægten er meget høj hos Rika, ret høj hos Proctor og meget lav hos Sejet 1732. Proctor, Drost A og Carlsberg II er lidt sildigere moden end de øvrige sorter, som modner samtidigt.

Undersøgelser ved Landbohøjskolens afdeling for plantekultur samt iagttagelser i forsøgene, især i 1953 og 1954, hvor der var ret stærke

angreb af nøgen brand, tyder på, at Bonus, Sejet 1732 og Abed 978 samt Drost A og Proctor angribes i mindre grad end de øvrige sorter. Abed 978 er meget resistent overfor meldug. Drost A, der er udvalgt af Drost, angives af forædleren at forholde sig som denne med hensyn til resistens overfor havreål. I de to år, Drost A har været afprøvet, har der ikke været lejlighed til at undersøge dette forhold nærmere.

Beskrivelse af sorterne

Svaløf Bonus har givet højest kærneudbytte af de prøvede sorter. Den har ret kort, men noget blødt strå. Kærnen er middelstor med lidt lav rumvægt. Sorten synes ret modstandsdygtig mod nøgen brand.

Sejet 1732 og *Sejet 1722* har givet omtrent samme udbytte som Bonus, men er begge mere blødstræede end denne. Begge sorter har små kærner med henholdsvis meget lav og ret lav rumvægt. 1732 synes at være ret modstandsdygtig mod nøgen brand.

Carlsberg II ligger i kærneudbytte på linie med *Sejet*-sorterne. Den har ret stivt strå, kærnen er stor, men rumvægten ret lav. Den modner lidt senere end de øvrige sorter.

Abed 978 har ved normal kvælstofgødskning givet 3 pct. lavere kærneudbytte end Bonus, men kommer ved det ekstra tilskud på højde med denne. Sorten har meget stivt strå, kærnen er lille og rumvægten middel. Den synes ikke at angribes stærkt af nøgen brand og er resistent mod meldug.

Abed Maja ligger 3—4 pct. under Bonus i kærneudbytte. Strået er lidt stivere end hos Bonus, kærnestørrelse og rumvægt er middel.

Weibulls Rika har givet ret lavt kærneudbytte ved normal kvælstofgødskning, men har en noget bedre stilling ved stærkere gødskning. Sorten har ret langt, men meget stivt strå, kærnen er middelstor med meget høj rumvægt.

De følg. 4 sorter har kun deltaget i hovedforsøgene i 1955 og 1956.

Nordgaard 96 har givet omtrent samme udbytte som Maja. Den har kort og stivt strå, kærnen er ret lille og rumvægten middel.

Pajbjerg Drost A, der er udvalgt af *Pajbjerg Drost*, har givet ret lavt kærneudbytte, men stort halmudbytte. Den har ret langt, men stivt strå, kærnen er stor med ret lav rumvægt. Sorten synes at være ret modstandsdygtig mod nøgen brand. Den er lidt sildig i modning.

Abed 983 gav i orienterende forsøg i 1953 og 1954 højt kærneudbytte, men har ikke kunnet klare sig i hovedforsøgene i 1955—56. Sorten har ret langt og ikke særligt stivt strå, kærnestørrelse og rumvægt er middel.

Proctor, der ligeledes havde vist sig lovende i orienterende forsøg, har i hovedforsøgene i 1955—56 ikke kunnet hævde sig. Sorten er halmrig, har meget stivt strå og ret små kærner med høj rumvægt. Den synes ret modstandsdygtig mod nøgen brand og er den sildigst modne af de prøvede sorter.

Bilag til 567. meddelelse.

Sortsforsøg med byg 1953—1956.

Forholdstal for kærneudbytte. Gennemsnit af de 7 første sorter = 100.

4

	Gen- nem- snit	Aa- kir- keby	Lyng- by	Tys- tofte	Abed	Blang- sted- gaard	Askov	Ødum	Højer	Jyn- de- vad	Borris	Studs- gaard	Tyl- strup	1953	1954	1955	1956
Normal salpetermængde																	
<i>1953—56:</i>																	
Svaløf Bonus ...	102	103	104	101	101	103	102	102	101	104	102	101	101	102	103	101	102
Sejet 1732	102	103	103	100	102	103	99	101	103	103	101	102	104	101	103	100	103
Sejet 1722	102	101	101	101	102	101	100	101	103	102	102	100	101	101	101	101	102
Carlsberg II	101	100	98	103	100	100	103	101	100	98	101	100	101	101	101	102	99
Abed 978	99	98	98	102	99	97	99	100	103	100	97	99	98	100	99	97	100
Abed Maja	98	98	99	97	98	97	97	100	97	97	99	96	97	98	97	98	98
Weibulls Rika ..	97	97	97	96	97	98	99	95	93	95	97	102	97	96	94	100	96
<i>1955—56:</i>																	
Nordgaard 96...	98	98	96	98	102	98	98	98	99	95	101	95	98	—	—	97	99
Pajbjerg Drost A	97	91	100	99	95	97	95	100	98	96	95	94	98	—	—	96	98
Abed 983	97	95	95	99	94	99	100	99	92	95	97	97	97	—	—	96	97
Proctor	96	91	96	99	100	95	96	96	95	94	93	95	95	—	—	96	96
Gens. af 7 sorter: hkg kærne pr. ha	42.0	46.7	44.4	48.2	43.7	50.0	47.3	45.0	38.5	28.3	44.8	28.3	36.3	42.1	39.2	41.4	45.1

Stor salpetermængde																	
<i>1953—56:</i>																	
Svaløf Bonus ...	101	—	101	101	103	102	100	100	100	103	100	101	102	101	102	101	101
Sejet 1732	100	—	100	99	103	96	100	97	103	103	97	102	98	97	101	98	101
Sejet 1722	100	—	99	99	99	99	99	100	103	103	100	99	100	98	100	100	101
Carlsberg II	101	—	100	101	100	99	100	102	103	97	102	101	102	100	101	102	99
Abed 978	101	—	102	102	98	103	102	101	101	100	102	102	100	104	100	99	102
Abed Maja	98	—	98	98	98	100	99	99	97	98	100	95	98	99	100	98	97
Weibulls Rika ..	99	—	101	99	98	102	99	101	92	98	100	99	99	100	95	102	99
<i>1955—56:</i>																	
Nordgaard 96...	99	—	98	99	102	101	95	101	99	98	98	95	101	—	—	98	100
Pajbjerg Drost A	98	—	99	100	95	100	99	99	96	90	96	98	99	—	—	98	97
Abed 983	97	—	95	96	97	100	92	100	97	91	98	100	96	—	—	95	98
Proctor	98	—	96	102	101	103	92	97	97	89	97	99	97	—	—	97	99
Gens. af 7 sorter: hkg kærne pr. ha	43.3	—	48.4	49.5	45.8	51.7	43.2	47.2	42.5	29.5	44.4	29.1	38.2	41.2	40.6	42.9	48.0

NIELSEN & VOIGT (M. SIMMELIÆR)
KØBENHAVN

Trykt i 20.000 eksemplarer.